

Абай өлеңдеріндегі адамш құндылықтар
және ұлттық мінез көрінісі.

Абай Ғұланбайұлы - Ғұланұстан тарихындағы ең көрнекті
ауыл-қазушыларының бірі. Ол сөз өнерінің көшбасшысы
ғана емес, өз халқының бағамынан ойлап, айтуы-
дайтын ұлы тұлға болып табылады. Абай кімменгі
кезден жесі Зере оқыған ауыл-қазушыларды маңдап, ауыл-
ды, зере баға бағып өскен. Ол ғұлаға бағамармен шы-
ғып ойнаудың орнына, үйде қалып жесінің оқыған
қазушыларын оқыған деседі.

Абай, шығармалары өте мағыналы және де әр шы-
ғармасында көтерілген мәселелер әй күнне дейін өзгерт-
ті бағып табылатын ғұла қазушы. Оның өлеңдеріндегі
негізгі мақсат - адамш құндылықтар мен ұлттық мінез
көрінісін көрсету. Мысалы, "Ғұлы таппай маңдап" ат-
ты өлеңінде адамш бағамының ау, ұла қасиеттері
көрсетіледі. "Бес көрседен қашық бол, бес көрсеге асық
бол" деп кенің маңа, кенің маңа екенін үйретеді.
Өлеңде қашық болатын бес көрсеге: "Өмірін, өскен,
маңдапшық, еріншек, белер маң маңдап". А асық
болатын бес көрсеге: "Маңа, еңбек, теректі ай, қашақат,
рауыш", яғни Абай егер осы бес көрседен қашық
бол, бес көрсеге асық болсақ кез келген ойлаған
маңдапшыққа жете аламыз дейді. Сондай-ақ, "Беліз
ақ" өлеңінде де маңа-маңа айналған "Еңбек етсең
ерінбей, маңда қорықпай тіленбей" деген сөздер бар,
яғни еңбек етіп, маңдай терін ағызып маңдақ істесең,

қулаған ариан-маусатыңа жете аласың. Себебі, кез келген күрсе оңай көмен келе бермейді. Оған еңбек ету керек. Сол кезде ғана жұмысыңның мәтінін көрсетің.

Қазіргі таңда адамдардың көбі оңай көмен жұмыс жасап, оңай ақша табуды қалайды. Мәселен, қазір Әртүрлі ақарт ойындар шығып жатыр. Оларды жарнама ретінде көрсетіп, адамдарды ұяқтырады. Адамдар соған ұязып, ақшаларын құр кетіріп алдынып қалады. Бірақ, олар ақшаны тапқанай, қайта-қайта ойып береді. Себебі сәттілікке сенеді. Абай шығармаларында асы жайында көп айтылады. Адам еңбекпен көмен табыс жасағанда мақсаты болыды. „Еңбек емес, еңбексіз“ деген сөзге асады.

Абайдың әр шығармасы адамның құндылықтар мен ұлттың мінез көрінісіне толы. Абай - ұлт мақтанышы. Оның есімі ел жасында мәңгі сақталады.